

Especials > OBJECTUALITAT

La línia de programes *Especials* acull propostes d'artistes i comissaris relacionats d'una manera o altra amb la programació del Museu i la Col·lecció MACBA.

OBJECTUALITAT és una sèrie de podcasts que aborda noves perspectives sobre el rol de l'objecte en l'art i la filosofia contemporànies. Les primeres entrevistes d'aquesta sèrie van tenir lloc durant el seminari *Coreografia expandida*. *Situacions, moviments, objectes...*, que es va dur a terme al MACBA el març de 2012.

Continguts del PDF:

- 01. Sumari
- 02. Biografies
- 03. Escaleta del programa
- 04. Enllaços relacionats
- 05. Crèdits
- 06. Agraïments
- 07. Llicència

Producció, documentació i entrevista: Roc Jiménez de Cisneros.

Roc Jiménez de Cisneros és artista. Viu i treballa a Barcelona. vivapunani.org

OBJECTUALITAT #1

Aquest podcast és sobre objectes, però especialment sobre algunes teories recents que ofereixen noves conceptualitzacions dels objectes en la filosofia i l'art contemporanis. El primer episodi parteix de dues converses amb els filòsofs i professors Graham Harman i Luciana Parisi. L'ontologia orientada als objectes de Harman s'oposa a l'antropocentrisme de Kant i a la perspectiva científicista, en defensa d'un concepte radicalment ampli de l'objectualitat, mentre Parisi analitza les relacions entre les coses i les dades, entre els objectes macrofísics i els algorismes que els creen.

01. Sumari

La cançó de Ween "I Can't Put My Finger on It" és una aproximació brillant al problema de l'epistemologia, continguda en el seu àlbum de 1994 *Chocolate and Cheese*. La lletra consisteix bàsicament en una sèrie de preguntes curtes sobre un objecte que mai no arriba a revelar-se.

"Pot sobreviure sota el sol? És viu o és mort? És marró, és blanc? Està realment amagat? Pot guarir-se? És real? Pot sentir els traços del temps? És brillant? Deixa un rastre de bava?"

L'única cosa que queda clara és que l'objecte roman completament retret, un misteri absolut.

En la nostra vida quotidiana, el terme "objecte" és un comodí que intercanviem per altres paraules igual de flexibles, com ara "cosa". El concepte d'objecte és omnipresent al nostre llenguatge i la nostra visió del món, i sembla difícil descriure l'experiència de la realitat sense fer referència explícita o implícita als objectes. Poincaré va arribar a dir que la noció d'espai independent dels objectes és impossible d'imaginar. I, no obstant això, malgrat aquesta aparent prevalença, al llarg de la història els objectes han estat al bell mig d'un llarg debat. Durant segles, multitud de filòsofs han disseccionat els objectes des de múltiples enfocaments: les seves parts i tots, les seves propietats o la seva matèria constituent, sovint per acabar desterrant-los a un segon terme, propiciant així una estranya divisió entre la investigació metafísica i l'experiència quotidiana.

Però durant el passat segle, l'acumulació de les idees de filòsofs com Alfred North Whitehead, Bruno Latour, Xavier Zubiri, Alexius Meinong, Charles Sanders Peirce i d'altres, ha donat lloc a una sèrie de nous punts de vista que operen de manera inversa a les estratègies anteriors. Lluny de les tendències que han dominat el debat durant molt de temps, aquestes ontologies realistes accepten els objectes plenament, situant en un lloc privilegiat l'objecte sense subjecte, i anant molt més allà del material i el quotidià. Per Graham Harman, que va inaugurar la seva filosofia orientada a objectes el 1999, aquesta aproximació plana i post-humanista dels objectes és el millor antídoto contra la perspectiva antropocèntrica que Quentin Meillassoux anomena correlacionisme. Per Harman, els objectes són "entitats (...) al marge de qualsevol relació o efecte sobre d'altres entitats del món".

Autors com Timothy Morton, Ian Bogost, Levi Bryant, Jane Bennett i Steven Shavero entre d'altres, han expandit l'ontologia orientada a objectes de Harman en els últims anys, portant-la a altres camps com l'ètica, l'ecologia o els videojocs. Bogost diu: "tant les entitats corporals com les incorporals existeixen, ja siguin objectes materials, abstraccions, objectes d'intenció, o el que sigui: quarks, Harry Potter, conferències, whisky de malta, Land Rovers, lichis, amor, punters sense referència, Mike 'The Situation' Sorrentino, bosons, horticultors, Moçambic, Super Mario Bros., cap d'ells és 'més real' que la resta".

A la primera part la trilogia de South Park *Imaginationland*, de 2008, Kyle fa una observació sobre el caràcter imaginari dels leprechauns, a la qual l'alcalde d'Imaginationland respon: "Doncs clar! Però que siguin imaginaris no vol dir que no siguin reals". En paraules de Harman: "La realitat d'una cosa no es pot

[Imaginationland a South Park]

identificar amb la seva presència, la seva absència o la seva utilitat per un agent humà.”

Les ontologies orientades a objectes agafen el nom de la informàtica. A la programació orientada a objectes (un terme encunyat en la dècada dels seixanta al MIT), tots els elements del programa són tractats com a objectes simples, independents entre ells, però capaços de comunicar-se i interactuar. Els objectes que el programador vol utilitzar, com ara paraules i números, estan per sobre de les accions i la lògica necessària per les seves respectives operacions. Aquesta comparació metafòrica entre unitats digitals i objectes físics ha estat ampliada per teòrics contemporanis com Luciana Parisi, Paul Capland o, de nou, Ian Bogost, que han adoptat un enfocament realista cap a les dades, el codi i els algorismes. En la seva investigació sobre la fotografia digital, Capland considera l'estàndard JPEG com un “actant”, allò que Bruno Latour descriu com els elements d'una xarxa que modifiquen o potencien d'altres actors. Pel seu costat, estenent la idea dels objectes eterns de Whitehead, Parisi parla dels objectes algorítmics com a “operacions concretes de l'espai-temps”. No com una conjectura, si no en relació a disciplines com l'arquitectura, el disseny industrial o la coreografia, on les dades poden ser fàcilment materialitzades, comprimides “en una sèrie d'objectes discrets”, com en el projecte “Synchronous Objects for One Flat Thing, reproduced” de la William Forsythe Dance Company. Per Parisi i Stamatiia Portanova, aquests objectes “no només visualitzen, si no que transformen i reanimen de manera simultània la complexitat de la dansa”.

02. Biografies

Graham Harman és professor a l'American University del Caire, Egipte. Antic periodista esportiu a Chicago, Harman és un dels fundadors del moviment del Realisme Especulatiu, i ha desenvolupat la seva ontologia orientada a objectes des de finals dels noranta. Entre els seus llibres publicats trobem *Tool-Being: Heidegger and the Metaphysics of Objects* (2002), *Guerrilla Metaphysics: Phenomenology and the Carpentry of Things* (2005), i *Weird Realism: Lovecraft and Philosophy* (2012).

Luciana Parisi és professora del Centre for Cultural Studies del Goldsmiths College de Londres. La seva recerca se centra en les relacions asimètriques entre la ciència i la filosofia, l'estètica i la cultura, la tecnologia i la política. És autora d'*Abstract Sex* (2004) i *Contagious Architecture: Computation, Aesthetics and Space* (2013).

03. Escaleta del programa

00:57 Introducció

07:52 Graham Harman, els objectes des de l'època pre-Socràtica fins al present

22:13 Els fonaments de la ontologia basada en l'objecte de Graham Harman

33:48 Luciana Parisi, algorismes com a objectes, dades com a màquines de pensament, “objectiles”

04. Enllaços relacionats

Seminari *Coreografia expandida. Situacions, moviments, objectes...*
www.macba.cat/ca/coreografia-expandida-situaciones

Blog de Graham Harman
doctozamalek2.wordpress.com/

Conferència de Graham Harman al MACBA
www.macba.cat/ca/conferencia-expanded-choreography-graham-harman

Luciana Parisi a Goldsmiths
www.gold.ac.uk/cultural-studies/staff/l-parisi/

[Joan Brossa, *Xanca*, 1986. Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Foto: Gasull Fotografia]

Conferència de Luciana Parisi al MACBA

www.macba.cat/es/lecture-expanded-choreography-luciana-parisi

Sèrie d'assaigs i llibres editats per Ian Bogost i Christopher Schaberg

objectsubjectsobjects.com/

Publicació sobre estudis orientats a l'objecte

ozone-journal.org/

Tesi de Paul Capland

www.academia.edu/3461556/JPEG_the_quadruple_object_PhD_Thesis

05. Crèdits

Produït per Roc Jiménez de Cisneros. Veus: Barbara Held. Entrevista i documentació: Roc Jiménez de Cisneros. Enregistrat amb un micro Beyerdynamic MC 930, una gravadora Tascam DR-100 i editat amb Sound Studio.

06. Agraïments

Gràcies a Yaiza Hernández i Richard Sides.

07. Llicència

2013. Aquest podcast està llicenciat sota Creative Commons Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 Espanya (CC BY-NC-ND 3.0).